СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 269. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 18-го листопаду 1939. No. 269. Jersey City, N. J., Saturday, November 18, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПОМЕР ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ ПІРС БОТЛЕР

ВАШИНГТОН. — Не в дуже старім віці, маючи 75 літ, помер Пірс Ботлер, член найвищого федерального суду. Він був сином фармера і в молодім віці досить набідувався. В день працював, а вечорами студіював право. Наперед був адвокатом, а опісля суддею в нижчих інстанціях. Глибоке знання права й невгнутий характер винесли його остаточно на становище найвищого судді. На тім становищі він заступав консервативні погляди і часто спротивлявся ріжним реформам уряду, вважаючи їх неконституційними. Президент Рузвелт старався здобути від конґресу закон, на основі якого переведеноб реформу найвищого суду й усуненоб на пенсію старших віком суддів. Ця реформа йому не вдалась і він у своїй політиці „нового розділу" мусів рахуватися з найвищим судом, головно з його консервативними суддями, до яких належав покійний Ботлер.

Тепер на його місце президент могтиме назначити чоловіка з ліберальнішими поглядами, здобуваючи в той спосіб у найвищім суді перевагу ліберальних суддів над консервативними. Догадуються, що на місце Ботлера Рузвелт назначить теперішнього головного прокуратора Мурфія, що відомий зо своїх ліберальних поглядів та зо своєї льояльности до політики президента.

СУДДЯ МАРТИН ОЧИЩЕНИЙ ВІД ЗАКИДІВ.

ОЛБАНІ. — Повітовий суддя Джордж Мартин, який від довшого часу був під закидом ріжних судових надужить, тепер у стейтовім сенаті зістав цілковито очищений від усяких провин. На рекомендацію Лімена, який поручив усунути Мартина з посади, стейтовий сенат узяв ту справу під розвагу і по кількатижневій розправі видав більшістю голосів рішення, що Мартина нема за що усувати з його посади. Голосування не мало партійного характеру. Воно перетинало партії. Серед тих, що голосували „проти", були демократи та републиканці, а також були одні і другі серед тих, що голосували за усунення.

АЛЬ КАПОНЕ НА ВОЛІ.

БОЛТІМОР. — Аль Капоне, що майже по цілім світі здобув собі славу надзвичайного ґенґстера і бандита, вийшов тепер на волю, просидівши у вязниці сім літ. Капоне зорґанізував був у Шикаґу ґенґстерську банду, яка займалась вимушуванням грошей, а також, коли зайшла „потреба", вбивствами. Але влада не могла доказати Капонові вини за ґенґстерство, тому взялась на підступ і перехопила його за неплачення податків. В тюрмі він сидів за переступство того другого закону. В тюрмі Капоне набавився умової недуги. Тепер, коли його випустили з тюрми, він відразу піддався лікуванню психіятрів.

Замітне те, що його ґенґстерська шайка далі працює на терені Шикаґа, а навіть, як це стверджує поліція, пару днів тому вбила власника перегонової площі, О'Ґеру.

ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС ВИНУВАТА В МОНОПОЛІЗАЦІЇ ПРОМИСЛУ.

САВТ БЕНД (Індіяна). — Лава присяглих узнала компанію „Дженерал Моторс" винуватою переступлення закону Шермана, що забороняє поодиноким компаніям змовлятися в цілі назначування цін на свої продукти та осягування в той спосіб на дані продукти монополю. Замітне те, що хоч лава присяглих узнала винуватою саму компанію, то водночас узнала невинуватими її 17 найвищих урядників, серед них самого президента, Альфреда Словна. Це викликало здивування серед правничих кол, бож дана компанія сама собою не може зробити нічого злого ні доброго, лиш ті люди, що нею керують. Це вони фактично відповідальні за роботу кожного підприємства. Тому нельоґічно засуджувати компанію, а увільнювати її керівників.

ПРОФЕСОР СМИТ ХОТІВ ПОПОВНИТИ САМОГУБСТВО.

БАТОН РУЖ (Луізіяна). — Професор Джеймс Смит, якого недавно засудили на десять літ тюрми за спроневірення фондів місцевого стейтового університету, якого він був президентом, пробував у тюрмі поповнити самогубство, підтинаючи лезом желетки кровну артерію в нозі. Скривавленого його знайшла сторожа тюрми і віддала до шпиталю. Є надія, що він видужає. Це вже друга його спроба поповнити самогубство. Перший раз сторожа перехопила, як йому хтось доставив пляшинку з отруєю в паперовій коробці, в якій ніби мало бути морозиво. Отрую йому відібрано, ще поки він успів її зажити.

А. Ф. П. КОКЕТУЄ ФІЛЬМОВИЙ ПРОМИСЛ

НЮ ЙОРК. — Центральна робітнича рада Ню Йорку, репрезентуючи юнії, що належать до Американської Федерації Праці, заявила, що вона піддержує думку посадника Ля Ґвардії, щоб фільмовий промисл вертався назад з Каліфорнії до Ню Йорку. Згадана рада навіть запевнює фільмовий промисл, що впродовж 5 літ він не буде мати найменших клопотів з робітничими юніями, бо вони в усьому підуть йому назустріч.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ БЮРА ПЕНСІЙ ДЛЯ СТАРИХ

НЮ ЙОРК. — У Ню Йорку почали приготовлювати бюра, які будуть займатись приниманням аплікацій на пенсії для старих і опісля будуть ті пенсії виплачувати. До пенсій уповноважнені люди, що мають 65 і більше літ. Пенсії зачнуть виплачувати з першим січня наступного року.

РАДИТЬ ВЕРТАТИСЯ ДО РУЧНОЇ ПРАЦІ

Д-р Джан Едвард Бравн, президент університету Джана Бравна, висказав у своїй промові перед „Ню Йорк Ротері Клоб" погляд, що є лиш одна розвязка для питання безробіття: вертатися від машинової продукції до ручної.

АВТОВИЙ ВИПАДОК СХОВАВ СОБАКУ

Пані Денер з Нешвила, в стейті Тенесі, трапився на дорозі нещасливий випадок, від котрого її авто перевернулося на дах. Підчас випадку десь пропала домашня собачка власниці, що їхала з нею в авті. Всякі пошукування собаки не дали висліду. Автомобіль відставлено до механіка для направи. Коли механік два дні опісля взявся до направи авта, почув з нього слабе скавуління. Обшукав автомобіль і відкрив собаку, котра була замотана в електричні дроти.

ЗМЕНШУЄТЬСЯ ДОПОМОГА В КАНАДІ

У вересні давано в цілій Канаді урядову допомогу 541,500 особам, або 32 процентам менше, як рік тому.

ПОЧВІРНЕ ВБИВСТВО

Вилйем Ров, 60-літній власник ресторану в Скарборо, Мейн, забив з револьвера свою 55-літню жінку, двох синів, одного 14-літнього, другого 13-літнього, а потім самого себе.

Припускають, що він попав у депресію через кепське здоровля.

НЕ ДІСТАВ ЗАПЛАТИ, БО ВРОДИЛИСЯ ТРІЙНЯТА

Д-р Волтерс із Седалії, Мізурі, вгодився з панею Елмер Кун за певну заплату за поміч при породі: коли би пані Кун вродила близнята, він мав почислити лише за одні родини; якби вона вродила трійнята, він не мав числити ніякої заплати; якби вродилися четвернята, то він мав іще доплатити пані Кун 25 долярів; а якби вона вродила пятерня-та, то вона мала поділитися з ним приходами, які мала би з тої події. Пані Кун уродила трійнята й д-р Волтерс не дістав за свою працю нічого. Він каже, що знав, що вродиться більше дітей.

ЗМЕНШИВ ОПЕРАЦІЄЮ ТИСНЕННЯ КРОВИ

Д-р Мекс Майнор Піт, професор Мішіґенського університету, зробив одному пацієнтові, хорому на зависоке тиснення крови, операцію й витяв йому 11-те ребро. Через це він перегяв нерви, получені з кровоносними начиннями, що ведуть до нирок. Внаслідок того тиснення крови в пацієнта впало.

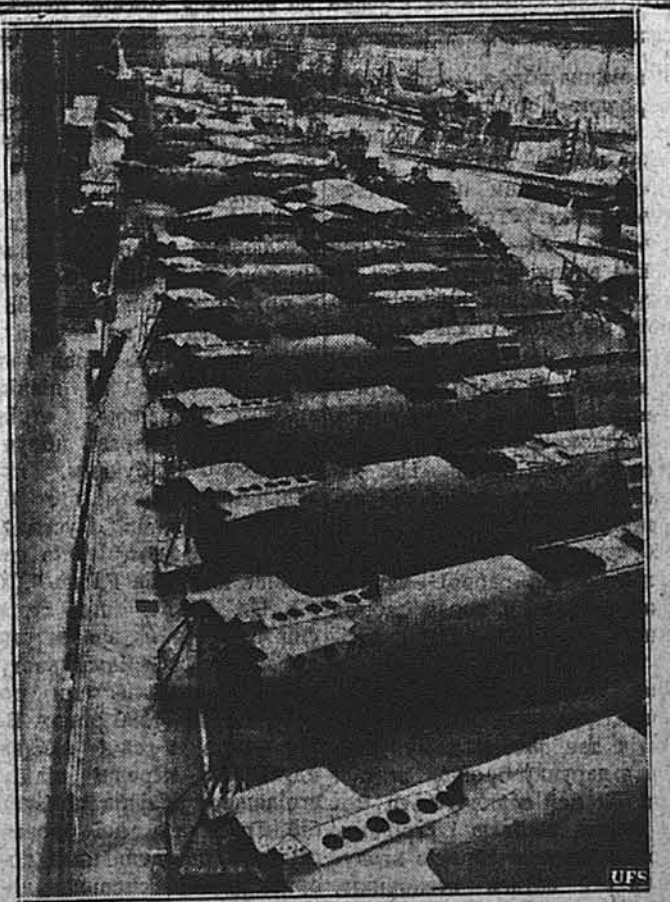
ЗНАЙШЛИ КОСТІ ПЕРДПОТОПОВОЇ ПОТВОРИ

Один адвокат з Луистону, в стейті Монтана, і його син відкрили кості великої звірюки, вже давно вимерлої, котру вчені називають дінозавром. Знайшли 60 фунтів костей. Звірюка була два рази більша від слона.

СПОДІВАЮТЬСЯ ДОСПІХУ ВИСТАВИ В 1940. РОЦІ

Заряд Світової Вистави в Ню Йорку обчислив, що в 1939 році відвідали виставу 82 міліони 786 тисяч 521 особа. З того платних вступів було 25 міліонів 817 тисяч 265 долярів.

Филипинський уряд думає взяти участь у виставі в 1940 році. Він мав павільон на Світовій Виставі в Сан Франсіску.

БОМБЕРИ ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

Легкі бомбери, що їх знавці вважають найшвидшими того роду, виробляють тепер у Санта Моніка, Каліфорнія. Літаки мають залогу з трьох людей і можуть перелетіти більше ніж 300 миль на годину.

ДАНІЇ ВИАРЕШТОВУЮТЬ КОМУНІСТІВ

ПАРИЖ. — Франція продовжує наступ на комуністів. По всіх містах виарештовує їх і усуває з урядів. По фабриках касують „комітети робітничих делеґатів". Уряд каже, що це тому, що в тих комітетах є повно комуністів.

БУДУТЬ РОЗСТРІЛЮВАТИ ЧЕСЬКИХ ЛЕҐІОНЕРІВ

ПРАГА. — Проголошено через радіо, що будуть розстріляні всі ті чеські леґіонери, що боролись по стороні Польщі, як тільки їх схоплять. Кажуть, що багато з них вернулись до Чехії. Та ґен. Прхала з горсткою леґіонерів дістався до Франції.

СОВЄТИ ГОСПОДАРЯТЬ У ЛАТВІЇ

КОПЕНГАҐЕН. — Згідно з совєтсько - латвійським договором мала совєтська армія розміститись у двох латвійських містах: Віндав і Лібава. Та виявляється, що совєтські війська розташувались аж у пятьох містах.

МАДЯРЩИНА ДОВІРЯЄ ГІТЛЕРОВІ

БУДАПЕШТ. — Урядовий „Пештер Лойд" подає, що є неправдою те, що поширюють за границею, що Німеччина хоче загарбати Мадярщину. Часопис підкреслює, що Гітлер ґарантував Мадярщині незалежність кількома наворотами, а в Мадярщині „нема нікого, щоб сумнівавсь у щирість і правдивість слів Гітлера".

НОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ В ПРАЗІ

ПРАГА. — Відбулась демонстрація „чеських фашистів", що є сторонниками Гітлера. Демонстрували проти „протекторату", проти „паяцового уряду Гахи". Поліція розігнала демонстрантів і на тім усе скінчилось.

„ВІЛЬНА ПОЛЬЩА В ОБЄДНАНІЙ ЕВРОПІ", КАЖЕ ҐЕН. СІКОРСКІ

ЛОНДОН. — Ґен. В. Сікорскі, премієр новоповсталого польського уряду, мав промову в Товаристві Заграничних Кореспондентів і заявив, що доля Польщі є тісно звязана з долею західніх демократій. Казав, що певний перемоги Великої Британії, Франції й Польщі, а ця перемога буде „триюмфом справедливости і права". Далі підкреслив, що є між польським урядом і британським повна згода щодо воєнних цілей і метод, якими ті цілі буде можна осягнути. Зазначив, що даремні є ті спроби, що звернені на розбиття єдности аліянтів. Виявив свою радість, що Анґлія оцінює те, що зробила Польща в „боротьбі за спільну справу". І заявив, що будуча Европа буде союзом вільних і незалежних держав, а в тім союзі буде й вільна Польща.

НІМЦІ ТАКОЖ ЗА ЕВРОПЕЙСЬКУ ФЕДІЕРАЦІЮ.

ІСТАМБУЛ (Туреччина). — Німецький амбасадор до Туреччини, Ф. Папен, заявив журналістам, що Німеччина візьметься по виґранні війни до створення великої федерації европейських держав.

„НЕЗАЛЕЖНА ПОЛЬЩА" У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — У Франції буде створена „мініятурна польська република" зо „столицею". Французький уряд відступив новому польському урядові певний простір землі над рікою Льоарою, якому признається ексторитоpіяльні права. Там буде осідок польського уряду. Туди будуть перенесені дипльоматичні представництва тих держав, що визнали новий польський уряд, між якими буде також і амбасадор Злучених Держав.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПИСЬМО ПАПИ ДО ПОЛЯКІВ.

РИМ. — Папа Пій XII. приняв на авдієнції польського епископа Ґавліну, що стоїть на чолі священства, приділеного до польської армії. Через нього передав папа спеціяльне письмо, призначене для польського уряду і поляків..

НОВА „УКРАЇНКА"...

МОСКВА. — Мисис Рут Марія Рубенс, з уродження американка, відома з того, що брала участь у фальшуванні американських пашпортів та шпіонажі, зреклася тепер у Совєтах американського громадянства, замешкала в однім з міст України і стала „совєтською громадянкою". До цеї новинки, надісланої з Москви, додають, що в останніх роках стало в подібний спосіб совєтськими громадянами понад 1,000 американців.

„НЕБУДЕ БІЛЬШЕ АНҐЛІЙСЬКОЇ ДИКТАТУРИ", КАЖУТЬ НАЦІСТИ.

БЕРЛІН. — Німеччина зачинає говорити щораз виразніше про свої воєнні цілі. Тепер каже, що Анґлія і Франція викреслили слово „мир". Супроти цього це слово викреслено тепер і з німецького лексикону. Отже буде війна до кінця. А цей „кінець" це цілковите знищення Анґлії. Це знищення британського верховодства у цілому світі. Це знищення британського престіжу. І то в такий спосіб, щоб раз назавжди зника в світі „британська диктатура".

КУРС ПРОТИ СОВЄТІВ.

РИМ. — Італійська преса не перестає атакувати Совєти. Пише виразно, що Італія не допустить совєтських впливів на Балкані. І обвинувачує Велику Британію і Францію в тому, що допустили Совєти до середущої Европи.

БАЛКАН ПРОТИ ІТАЛІЇ.

ЛОНДОН. — Італії не вдалося створити балканський бльок з Румунії, Туреччини, Югославії, Греції й Італії. Бльок цей був творений через Румунію. Але розбився тому, що Італія не задоволялась тим, щоби бути тільки „одною з балканських держав", нарівні з іншими, але бажала бути першою. Таке подають дипльомати балканських держав.

СОЦІЯЛІСТИ ПРО НІМЕЧЧИНУ.

ЛОНДОН. — Подають відомості про теперішні відносини в Німеччині так, як їх передають німецькі соціялісти, що ті вісті перепачковують. Отже згідно з тим Німеччина знаходиться у жахливому економічному стані. Бракує найконечніших засобів поживи в достаточній скількості. Здоровля населення загрожене. Є спроби розрухів серед робітництва, що домагаються коротших годин праці й більшої плати. Вибух революції в Німеччині не то що можливий, але певний, і то в недовгому часі. Соціялістичний рух у Німеччині є переслідуваний, але він держиться в підземеллі.

ЖИДИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПАПИ.

РИМ. — Віденські жиди звернулись до папи Пія XII. з просьбою інтервенювати в канцлера Гітлера в справі здержання депортацій жидів з Відня до Люблина, до „жидівської округи". Та, як кажуть, ледве чи папа зможе щось у тому допомогти, бо сам має доволі клопотів з націстами.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАСИЛЬСТВО В МАСЦІ Й БЕЗ МАСКИ

Український нарід уже висказав ясно й отверто свою думку і волю в справі України. Та так є, що одні на це не звертають уваги, а другі свідомо цю волю фальшують, бо не хочуть бачити український нарід свобідним господарем на українських землях. Ось це було також головною причиною переведених Москвою „виборів" у Західній Україні, щоб шляхом насильства і терору сфальшувати те, що цей нарід уже давно сказав, коли був цілком свобідним. Тепер виглядає так, що про долю Західньої України вирішили Сталін і Гітлер, а не український нарід. І один і другий не питались українського народу, коли загарбували його землі, ні не дали тому народові змоги свобідно висказати свою волю. Ось тому те, що сталося з Західньою Україною, є те саме, що сталося з Великою Україною давніше, коли большевицькі полчища знищили в Україні справжню, дійсно українську владу, злучивши край насильно з Москвою. В теперішнім випадку є та зміна, що до нещастя з Західньою Україной причинилася ще Німеччина, котра в додатку забрала ще й собі великий шмат чисто української землі, з якої тепер береться викидати українських селян. Є це також нахабне насильство, бо й тут ніхто не питається історичного власника тої землі, чи він хоче забиратися з тих місць, які від непамятних часів належали до українського народу.

Та є ще інше насильство, яке тепер покривається хитрістю і дипльоматією. Можна легко догадатися, що тут іде про Польщу. Відомості, які подає світова преса у справі змагань нового польського уряду до відновлення Польщі у давніх границях, покриваються точно з тими вістками, що їх одержуємо з українських кол у Парижі. Вони переконують нас, що новий польський уряд, хоч як він ріжниться в польському розумінні від попереднього, то в одному він такий, як усі польські уряди і вся польська суспільність: у відношенні до українців і їхніх державницьких змагань. Правда, він покищо крутить, бо не хоче дразнити Анґлію (а Анґлія Совети!) і тому зручно виминає українську справу, а хапається загальних аліянтських заяв, чи зобовязань щодо відбудови Польщі й Чехословаччини. Ось тим він і виминає неприємну тепер для Польщі евентуальну дискусію на тему насильства, якого Польща доконала над українським народом у 1918 і 1919 роках та договором у Ризі й рішенням Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 року. Як бачимо, то наш історичний ворог, хоч сам у неволі, а проте далі хитрує і лукавить.

Політична лінія українського народу ясна. Вона змагає до повного визволення українського народу зпід влади Москви, Букарешту, Будапешту і Берліну. Польща вже є виелімінувана з ряду тих, що панують над українськими землями. Тому ми не мали би більше причини з нею ворогувати. Колиж вона думає себе визволювати в такий спосіб, щоб знову панувати над українськими землями, то вона є за насильство і ставить нас проти себе. Колиж є за свобідну Україну, — то хай це виразно заявляє.

НАШІ НАДІЇ, НАШ ОПТИМІЗМ...

Між різними категоріями людей ніколи не бракує ані оптимістів, що для них усе в світі незмінно забарвлюється в рожеві фарби, ані песимістів, що звичайно терплять на печінку і ніколи нічим не задовольняються та в усьому вбачають непомильний знак усе дальшого погіршення. Але між цими двома катеґоріями людей знаходиться ще й чимала скількість таких, що намагаються дивитись на світ тверезими очима, розцінюючи факти в світлі обективної реалістичної оцінки поступового розвитку подій, порівнюючи та розмірковуючи, не віддаючись ані привабливим ілюзіям, ані безнадійній розпуці. Супроти тих історичних подій, що відбуваються на наших землях, мені хотілосяб, щоб серед нашого суспільства було яко мога більше тієї третьої катеґорії, бо тільки ота третя катеґорія може бути плідна й творча в житті, бо тільки в безпосередньому контакті з фактами і дійсністю може виробитися вірний погляд на події, що обумовлює й відповідну до тих подій реакцію.

Треба признати, що в сучаснім моменті, в звязку з поширенням московської влади й на Західні Українські Землі, в нашому суспільстві запанували переважно песимістичні настрої, а рожевий оптимізм можна знайти тепер хіба серед московських наймитів, комуністів, де він зрештою такий зрозумілий, що над ним не варто й спинятися.

Але над нашим песимізмом варто спинитися. Бо зрештою, хоча його й легко зрозуміти, по суті його не можна виправдати. Сучасні наші песимісти пояснюють свій песимізм, що насправді межує із зневірям, своїми попередніми надіями в скоре повстання справжньої української національної держави, в можливість зреалізування навіть великої Соборної України. Цілком ясно, що такі патріотичні надії й мрії загально - національного характеру тісно вязалися з особистими мріями та амбіціями отих великих українських патріотів, що вже бачили себе на преважних місцях і посадах у новоствореній українській державі... Отже цілком зрозуміло, що тепер, коли можливість тих високих посад та всяких інших приваб відсунулась у неозначено далекий час, на зміну того облудного амбітного оптимзму прийшов тепер розпучливий песимізм і зневірю. Але українські націоналісти взагалі, а я особисто, зокрема в багатьох статтях все остерігали українську еміґрацію від завеликого оптимізму, як остерігаємо її тепер і від зайвого песимізму. Творення нової держави, та ще такої держави, як українська, зо своїми великими багатствами, зачіпає забагато ріжних інтересів, не може бути справою, що розвязується відразу згідно з нашии бажаннями та мріями. Усякий порід повязано розумним законом природи з болем і муками! Бо залегко здобуте, як то ми бачимо й на прикладі Польщі та Чехословаччини, занадто легко й швидко втрачається. Українська держава повинна повстати в таких умовинах і на таких підставах, щоб вона вже більш ніколи не могла втратити своєї державности, а для цього потрібно ще багато великої й трудної роботи. І саме до такої **роботи,** саме до **жертв** (а не до ріжних приваб) кликав увесь час українське громадянство український націоналізм. Кликав і продовжує кликати. Не зупинятися в зневірю на розпочатому шляху, не опускати в безсиллі руки, а з усе новим завзяттям, що зроджується в сильних душах при кожній новій перешкоді, **простувати далі до далекої й трудної, але дійсно прегарної й святої мети!**

Придивимося також при світлі фактів і повчальних порівнянь, чи взагалі отой песимізм, поминаючи особисті почування зневірених мрійників, має під собою якісь підстави.

Так, деякі підстави для песимізму існують: московська Ґепеу вживе всіх зусиль, щоб знищити й на Західніх Землях всі оті чисто національні культурні установи та видавництва, що якось розвивалися навіть і під польським тером. Радянський режім подбає про те, щоб зруйнувати, або бодай понівечити, християнські підстави українського народнього світогляду. Не вважаючи на форми фіктивної радянської державности, він обсадить і Західні Землі московською окупаційною армією, як обсадив Східні; він нищитиме всі прояви української самостійної думки; він призначатиме на всі керівні місця своїх вірних посіпак; він намагатиметься накинути на наших селян ярмо всяких колхозів... Але що з того?!

Треба ще побачити, чи все це вдасться Москві перевести в життя! Бо наш нарід на Західніх Землях уже добре знає, що йому треба. Треба признати цілком щиро й отверто, що **економічне положення** нашого селянства під польським пануванням було таке жахливе, що навіть і визиск колхозів хто зна, чи зможе його погіршити. Потерплять наші національні установи, потерпить наша національна робота, але... саме тут треба перенестися для порівняння в не дуже далеке минуле, до початку першої великої війни, двацять пять років тому. Окупація московськими військами Західньої України це такий самий наслідок другої великої війни, що почалася два місяці тому, як у 1914 році окупація східньої Галичини була одним з перших наслідків першої великої війни. А проте яка велика ріжниця! За першої війни, що почалася таксамо великими успіхами московських військ, а закінчилася розвалом московської імперії, окупація східньої Галичини мала той наслідок, що на всій етнічній українській території впродовж півтора року не зявлявся **ані один листок українською мовою,** якої не можна було почути ані в урядах, ані навіть у приватних установах. Тепер, за другої московської окупації, українська мова панує не тільки на всіх просторах колишньої російської України, але поширюється й на всі ті установи Західньої України, де досі панувала виключно польська мова. У львівському університеті починаються виклади українською мовою професорів Студинського, Возняка, Крипякевича, Андрусяка, Щурата й інших. Українська мова опановує радіо й пресу.

Ми бачили, чим скінчилася перша велика війна; ми ще не знаємо, чим скінчиться друга. Але вже тепер наші національні позиції без порівняння сильніші від тих, які ми посідали в 1914 році. Справа йде про те, щоб їх **не втратити, але втримати й по можливості — зміцнити.** Отже не зневірюватися треба і не падати духом, а братися далі до роботи. Зміцнення наших національних позицій за кордоном відбиватиметься необхідно на зміцненні наших націоанльних позицій і в краю. Тільки треба працювати й працювати, і то по всіх усюдах, як на полі політичному, так і культурному. Большевицька цензура напевно понищить силу з тих українських книжок, що свого часу видруковано в східній Галичині і що перейняті українським національним духом. Тепер завдання еміґрації ті книжки зберегти в себе і по можності їх поширити і передрукувати. Большевицька цензура не даватиме можливости українському народові висловлювати свою справжню думку на шпальтах української большевицької преси. Тому мусимо подбати, щоб цей голос лунав на шпальтах української націоналістичної преси за кордоном і щоб він проходив також і в чужинецькгу пресу. Московські посіпаки намагатимуться стлумити в українському народі всякий самостійницький рух до власного державного незалежного життя: українська еміґрація повинна тримати якнайвище той прапор української незалежної державности. За першої великої війни, коли назовні на всій українській території не було жадних прояв українського національного життя, українські діячі не падали духом і не складали рук, але продовжували працювати потаємці. І досить було вибухнути московській революції, як ті діячі стали на чолі українського революційного руху і повели ще зовсім несвідомі українські маси до української державности. Тепер для діячів українського державно - національного руху відкриваються далеко ширші й багатші можливості; тепер свідомість усього українського народу так непомірно зросла, що нема місця на жадні песимізми. Твердо віримо в нашу остаточну перемогу, і кличемо до орґанізованої невпинної праці!

Евген Онацький, Рим.

МАЛЮНКИ СОВЄТСЬКОГО ПОБУТУ

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ СУДІВНИЦТВО.

„Вісті" пишуть у ч. 153. в статті п. з. „Дачна справа" таке:

„Ось яка історія трапилась із Ганною Наумівною Биковою, членом Одеської обласної колеґії оборонців. Жінка цілий день сиділа в суді, захищаючи людину, яку обвинувачували в тому, що вона нібито, як злісний хуліґан, побила хазяїв і зайняла чужу кватиру.

„Обвинувачений стояв, понуривши голову. В свойому останньому слові він сказав, що дійсно бив хазяїв кватири, але тільки не гострою залізною дерев'яною зброєю.

„Коротко кажучи, він просить суд зважити на слабкість його характеру і звільнити від покарання або, в крайньому разі, присудити до примусової праці по місцю роботи.

„Суд пішов у дорадчу кімнату. І через пять хвилин вийшов. Суддя сказав, що скільки справа серіозна, рішення суду буде оголошене через три дні.

„Таких справ було декілька. Ганна Наумівна поїхала до себе на дачу, в Аркадію, на Тенислу вулицю №. 7., де вона сподівалася дихати свіжим морським повітрям і насолоджуватись, як будівник.

„Тільки це їй не вдалося. Їй перешкодив старший комірник Одеської ремжитлоконтори Друзь, який зібрав своїх друзів і вчинив погром у кватирі оборонця. Він викинув усі її речі на вулицю, розторощив посуду, побив Бикову та її дитину й заявив, що сам житиме в її кватирі наскільки він давав будівельний матеріял на забудову. Бикова звернулась тоді по допомогу, до чергового начальника, сержанта міліції, до тов. Іванова.

— Ви оборонець — і не знаєте законів, — відповів тов. Іванов. Якщо вас побили — звертайтесь до суду. Це карна справа. А якщо поламали меблі, звертайтесь по цивільному позову. А йти мені на місце пригоди нема чого.

„Тільки після настирливого домагання Іванов поїхав на дачу. Та наскільки, за його словами, ніяких трупів там не було знайдено, він поїхав назад, навіть не склавши протоколу. Лише завдяки втручанню міської міліції протокол було складено й прізвища хуліґанів встановлено.

„Коли працівники міліції пішли, Друзь знову побив Бикову й викинув її на вулицю. В районі знову відмовились допомогти оборонцеві.

— Звертайтесь до прокуратури! — заявили їй.

„Так закінчилась ця незвичайна дачна історія. Власне кажучи, закінчилась дача, бо тов. Бикова переїхала до міста".

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО У КНЯЖИХ ЧАСАХ

Написав: **І. К.**

(6)

За Ярослава Мудрого до дальших походів уже вживали своєї кінноти. Так від 1042 р. читаємо, що підчас походу на Ям „вимерли коні у воїв Володимира (сина Ярослава) так, що ще дихаючим коням здирали кожі: бо такий був помір на коні". За перших наступників Ярослава українська кіннота могла вже змірітися зо степовими ордами. В 1060 р. Ярославичі ходили „на конях і в лодях" проти торків. В 1068 р. дружина Святослава в 3,000 коней розбила 12,000 половців.

Спершу мабуть тільки дружина виступала до походу кінно. Для свойого війська князі тримали більші табуни коней. Підчас нападу половців 1067 р. в Києві схильований народ жадає для себе зброї і коней. У Святослава Ольговича, чернигівського князя, 1146 р. в лісі Рахнах коло Чернигова було 3,000 кобил стадних і 1,000 коней. З часом і в народньому ополченні появилися коні, так наприклад 1151 р. кияни йдуть у похід і піші і на конях.

Їздців називано загально конниками, пізніше також снузниками. Збірної назви на кінноту комонник (від старого комонь — кінь) у княжих памятниках не стрічаємо, знаємо її з пізніших часів. Слуги при конях звалися конюхами. Верховний догляд над конюхами і стадами мав конюший.

Кіннота за своїм узброєнням і тактичними завданнями поділялася на два роди, які можна назвати тяжкою і легкою кіннотою.

До тяжкої кінноти належала дружина, принайменше її верхня „лучча" верства. Тяжке узброєння, якого вживали пізніше варяги, перейшло теж до кінної дружини. Шолом, броня, щит для охорони від ворога, списа до наступу, меч як помічна зброя, — це повне узброєння „оружжя" дружини, що на коні стрічає ворога.

Від цього оружжя тяжко збройні частини називаються оружниками. Тяжка кіннота дружини в XI—XIII в. заступає майже вповні давню тяжку піхоту. Це головне військо, що своїм наступом рішає битву.

Помічне значіння мала легка кіннота. Її творили спершу наємні частини степовиків. Звичайною зброєю їх були луки та криві шаблі. Це характтеристичне узброєння кочовиків вже в перших воєнних переказах літопису протиставляється зброї українських військ: у хозар „зброя одною стороною гостра, цебто шаблі", у полян „зброя з обох боків гостра, цебто меч"; воєвода Святослава Прітіч дає печенізькому князеві в дарунку броню, щит і меч, — цей віддячується йому конем, шаблею і стрілами. З оцею легкою зброєю згадується всі ватаги степовиків, що служили князям, як печеніги, торки, половці ріжних „колін": берендичі, чорні клобуки й інші.

На зразок степової кінноти утворилась українська легка кіннота, що дістала окрему назву стрільців. Назва вказує на характеристичну зброю цеї формації, луки зо стрілами; стрільці мають завдання обстрілювати ворога здалека. Вперше ті стрільці згадується в поході на половців 1093 р.: вони виходять на ворога як передні сторожі, перед головним військом. У пізніших згадках українські стрільці виступають нераз поруч з чорними клобуками, половецьким племенем, що було на службі князів. „Пустили на них (ворогів) стрільців своїх, чорних клобуків і Русь" (1151 р.). Це доказ, що стрільці формувалися на зразок степової кінноти. Стрільці виступають як окремі частини особливо в 1140—1190 роках. Вони все мають ті самі завдання: йдуть як передні відділи і стрілянням з луків починають бій. Тривкість цеї формації свідчить, що вона мала добру орґанізацію і сповнила добре своє призначення. Свої добрі сторони стрільці завдячували мабуть тому, що до них належала молодша дружина, боярська молодь. На це вказують оці згадки: „Чорних клобуків і молодь свою пустили (князі) наперед, а саміж пішли з полками своїми за ними" (1149 р.); „(князь) молодь перебрав та з берендичами і з каєпичами пустив на половців" (1160 р.). Участь добірних дружинних сил дала стрільцям вищу ціну.

До легкої кінноти треба рахувати і кінні частини народнього ополчення. Повна, залізна зброя була занадто дорога, щоб міг її добути селянин чи міщанин; як вони їхали кінно в похід, то хіба без тяжкої зброї. Але цю народню кінноту трудно ставити нарівні з орґанізованими стрільцями: це могли бути тільки помічні меншевартні частини.

Разом з тим, як розвивалися формації кінноти, піхота втратила давне значіння. При пішій службі залишилися тільки люди незаможні, що не могли добути собі коней. Піхота, пішці, це або міщани або селяни. Міщанську піхоту стрічаємо найчастіше при обороні городів, селян-пішців також у дальших походах. Не знаємо, чи піхота все творила правильні частини. При обороні міст це могло бути не зорґанізоване ополчення. Також озброєння бувало ріжне і неодноцільне. Ліпша орґанізація піхоти почалась аж в XIII. в. в Галицько-володимирській державі.

(Дальше буде).

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

Президент Рузвелт дає пані Кейри Т. Ґрейсон вкладку на Червоний Хрест і дістає від неї відзнаку чести. До цієї справи приглядається Норман Дейвис, голова Американського Червоного Хреста.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЧОМУ НЕ СКАЗАТИ?

Не можна дуже дивуватися гратуляціям, які московський уряд післав Гітлерові зприводу його щасливого вимінення бомби.

Як большевицький уряд уважає себе урядом, то мусить те робити, що уряди звичайно роблять. Як у відносинах між урядами принято звичай взаємно себе поздоровляти у випадках замахів на головних представників влади, то й московський уряд це мав зробити.

Одначе коли московський уряд заняв таке становище, то чомуж не сказати про це населенню Росії, чому про це мовчати, чому це закривати?

ІНШІ ЧАСИ.

Хоч большевицький уряд може вияснити свої гратуляції Гітлерові як звичайну формальну чемність, то всетаки це не зовсім так.

Що, наприклад, зробив би московський уряд у подібному випадку рік тому? Якби таке трапилося рік тому, нікий уряд сказав би був відразу, що бомбу підложили большевики, московський уряд гратуляцій не посилав би, московські ґазети написалиб, що бомба — це була заслужена пригадка німецького народу нацистичному урядові.

Змінилися часи, змінилися звичаї.

З ПРОТИВНИХ БОКІВ.

Коли большевицький уряд складав Гітлерові ґратуляції на руки німецького амбасадора в Москві, в Берліні складав подібні ґратуляції на приказ Ватикуну папський нунцій.

Якби так, наприклад, трапилося таке, що в цьому випадку з якоїсь причини московський уряд ґратуляцій не складав, можемо собі представити, якби то розписалися большевицькі ґазети проти папи або тих, що рівночасно з папою складали ґратуляції.

РОСІЯ ГЕРОЯМ.

Московський уряд влаштував почесним членам російських військ, що брали участь у „польській кампанії" величавий бенкет у Кремлі.

Їли, пили тости, віватували. Говорили промови, оплескували Сталіна, оплескували й „героїв". Потім урядовий заповідач на радіо описав цілу оказію в словах, що нагадували описи царських свят казенними письмаками.

І тепер уже Сталін може почати думати, за що героїв розстрілювати.

ЧЕРВОНЕ, ЧИ ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО?

Під таким заголовком пише відома американська кореспондентка Анна О'Гер Мек Кормик про значіння останнього замаху на Гітлера.

Заголовок робить натяки на відомі сиґнали для автомобілістів на перехрестях доріг.

Себто, що значить цей замах? Чи це осторога для Гітлера, щоб задержався? Чи це може Гітлер дає знак своїм ворогам, що він іде вперед?

НЕ ПЕРЕЦІНЮВАТИ.

Радить МекКормик не робити з замаху висновку, що нацистична партія смертельно розбита.

Цього висновку не можна робити тому, бо опозиція не має все ще ніяких засобів проявити свою волю.

Одначе, каже МекКормик, у Німеччині існує сильна опозиція до Гітлера, до його воєнних плянів, і це невдоволення з Гітлера доходить уже до пункту кипіння.

ЖЕРТВЕННІ КОЗЛИ.

Звертає теж МекКормик увагу на замітний факт, що нацистичний уряд не шукає в цьому випадку ніякого жертвенного козла, якого він шукав звичайно в минулих випадках того роду.

Пощо шукається жертвенного козла? На те, каже, МекКормик, щоб звернути на нього народний гнів.

Чому не береться нацистичний уряд за цю свою традиційну й вигідну тактику? Бо, каже МекКормик, цим разом ціла верхівка націстичної партії стоїть під поважним підозрінням, що це серед неї знаходяться скритовбивники Гітлера.

СТАЛІН І ГІТЛЕР.

Каже МекКормик: „І самий Гітлер мусить... застановитися над тим, що серед його власного оточення скривається ворог, що бажає вбити його".

Це мимоходом кидає світло на поспіх, з яким Сталін поґратулював Гітлерові вимінення бомб. Пригадав собі Сталін убивство Кірова й аферу зо Скрипником.

Як вовки козу луплять, то вівцям осторогу дають.

НАРІД ПІД ДИКТАТУРОЮ.

Співчуває Сталін Гітлерові це й з того приводу, що бомбовий замах показує, як сильно любить німецький нарід гітлерівську диктатуру. Коли не люблять диктатури німці, то можна припустити, що не люблять її й москалі.

У звичайний час під обухом диктатури висказати своє невдоволення не так легко. Та війна дала несподівано ріжні нагоди. Навіть така річ, як салютування дає військовим нагоду вибирати між старим традиційним військовим салютуванням через приложення відкритої долоні до дашка кашкету, і новим нацистичним салютуванням через витягання наперед правої руки. Від початку війни багато нагод для зазначення свого невдоволення з уряду дала заборона світити лямпи на вулиці міст: люди, що йшли темними вулицями, кажуть, мали часто припадкові зударення з іншими людьми, а потім знаходили в кишенях летючки проти Гітлера. В Берліні підчас одного такого затемнення вулиці хтось розбив камінюкою шибу в „надворного" фотографа Гітлера, за котрою була виставлена його велика фотографія.

Можна собі представити, яку нагоду для зазначення любови до Сталіна дають величезні образи, які носять у Росії на всіх офіціяльних парадах. Правда, уряд може наняти більше шпигунів, щоб стерегли невдоволене населення. Одначе як у таких обставинах буде вестися війна?

ЩЕ РАЗ БЕЛЬҐІЯ І АМЕРИКА.

Доходять з Европи глухі вісті, що Німеччина збирається напасти на Бельґію й Голяндію, не зважаючи на їх невтральність.

Повториласяб тоді історія, бо, як знаємо зо світової війни, в 1914 році Німеччина напала на Бельґію, щоби продертися через неї до Парижу.

Та цього наїзду Німеччини на Бельґію вжила Анґлія за притоку до виповідження війни Німеччині. Тепер Анґлія вже воює проти Німеччини, але МекКормик каже, що в цьому випадку до війни правдоподібно пішлаб Америка.

Вона наводить слова бувшого президента Гувера, котрий сказав, що лиш один Адольф Ґітлер може загнати Америку до війни.

·З ДНЯ·

АНҐЛІЙСЬКІ БУРМОТІННЯ.

Анґлійський міністер заграничних справ, лорд Галіфакс, виголосив у палаті лордів промову, в якій між іншим описав анґлійську вдачу як таку, що любить воркотіти, бурмотіти й незадоволено крутити носом. Дослівно він сказав: „Право бурмотіти є майже традиційне серед британської раси, яка робить це надзвичайно добре; та це є знаком свободи, в порівнянні до Німеччини, де бурмотіння правдоподібно завелоб вас до концентраційного табору. Звичка бурмотіти не є цілком лиха. Вона може випливати з чесного бажання поліпшити дані справи. Вона може відвернути, або направити, помилки та може вирівняти відмінні погляди".

І МИ ЛЮБИМО БУРМОТІТИ.

Під тим поглядом ми вповні рівняємося з анґлійцями. Ми також любимо бурмотіти, висказуючи таким чином незадоволення з даних річей. Нічого злого з такого бурмотіння не виходить, коли ми його вдержуємо в певних пристойних границях. Коли чоловік бурмотить, але свою роботу робить, то з такого бурмотіння навіть користь може вийти. Таке бурмотіння може заставити відповідальних людей змінити щось, що не є добре. Воно може заставити когось щось скорішим темпом виконати. Одним словом, бурмотіння, вдержане в границях, оздоровляє відносини й змушує людей у скорішім темпі „переходити з неґативного положення до позитивного", як це сказав би Альфред Адлєр, автор багатьох книжок з ділянки психольоґії.

ТЕОРІЯ АДЛЄРА.

Адлєр збудував цілу свою наукову теорію про поведінку людей на тій самій засаді, що й наше бурмотіння. Він каже, що ціле життя людей це ніщо інше, тільки перехід з того положення, в якім ми почуваємо себе незадоволеними, до того положення, яке, на нашу думку, нас задоволить. Коли ми встаємо з крісла і, перейшовши кімнату, сідаємо на софку, то нами керувало підсвідомо, чи свідомо бажання поліпшити своє положення, каже він. Коли йдемо на прохід, до театру, на забаву і т. д., то це все робимо під впливом незадоволення з нашого положення та бажання його поправити чимсь іншим. Та засада, говорить Адлєр, не відступає нас впродовж цілого нашого життя ні на крок.

ТАКЕ БУРМОТІННЯ КОРИСНЕ.

З таких душевних причин бурмотять анґлійці. Вони люблять винаходити якісь відємні речі, щоб мати опісля причину прямувати до чогось кращого. Їх бурмотіння має будучий, конструктивний характер; воно заставляє анґлійців усе себе улїпшувати, все переходити з нижчого ступня до вищого.

І в нас, коли того роду бурмотіння денебудь появляється, не трера зараз накривати його мокрим рядном і уважати відємним чинником. Воно може мати на увазі найкращі завдання. Воно може дану справу поліпшити, посунути вперед. Бо, парафразуючи Адлєра, неможливий на світі ніякий поступ, коли люди вповні задоволені з того, що мають. Для поступу треба наперед чогось не хотіти, а опісля добре уявляти собі те, чого хочемо.

ІНШІ БУРМОТІННЯ.

Але ці будуючі бурмотіння треба виразно розріжняти від шкідливих, небудучих бурмотінь, які теж випливають із незадоволення, але які не кажуть чоловікові виразно, чого він хоче. Скваший, незадоволений тип буде в усьому знаходити недомагання, буде все критикувати і навіть свідомо, або несвідомо, нищити. Але запитайте його, що повинно прийти на місце знищеного, то він не буде знати.

На основі твердження Адлєра можна припускати, що той тип є незадоволений з того, що довкруги нього інші щось роблять, а задоволиться щойно тоді, коли робота інших буде знищена й довкруги нього буде знов пустка. Пустка є свідомою, чи підсвідомою ціллю та предметом його задоволення.

СТЕПОВИКИ.

Але чому деякі люди мають у собі такі відємні бажання? Чому їх наповняє ляком, коли довкола них творяться речі й пустка наповняється творами людських рук? — Важко на це відповісти. Можливо, що це залишки духа степовиків, які любили жити на самоті, любили пустку, бо почувались у ній безпечно. Як довго милями довкола них не було людської оселі, вони знали, що ніхто по них руки не посягне. Колиж біля них творились оселі, вони прочували біду; прочували, що довга рука ґнітучої влади тепер таки їх дістане.

УНАСЛІДЖЕННЯ (АТАВІЗМ).

Люди, які запускались у дикі простори не зо страху перед владою, не боялись, коли біля них поселювались інші. Вони раділи з того, бо знали, що через те і їх власне майно зросте на вартості. Їх нащадки не мають скритого ляку перед чужою творчістю, а вважають її доповняючим чинником до своєї власної творчости.

Зате степовики воліли пустку, яка давала їм забезпеку перед владою. У пустці вони себе краще почували. Тому, мабуть, по атавістичних нахилах їх нащадки мають такий скритий переляк перед творчістю чужих рук, немов дикі серни перед усякими загородами та парканами.

НА „ДЕНЬ ПОДЯКИ".

Аліція Джой Ферин, дочка підполковника Чарлза С. Ферина в Сан Хуані, Пуерто Ріко, вбиває індика на свято „День Подяки".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ [illegible]

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

КЛІВЛЕНД, О.

Збори урядників.

Згідно з проголошенням, відбулися тут збори всіх урядників відділів Українського Народного Союзу 10-го ц. м. в Українськім Народнім Домі при вул. 14. Збори відкрив О. Е. Малицький, секретар головної контрольної комісії УНС., і покликав на секретаря Т. Грицея.

Відділи були репрезентовані: 15 — Й. Довний; 102 — Ю. Гірняк і Н. Бусько; 112 — пп. Ліска, Ґабрівська і Романович; 108 — Д. Потажний і М. Мельничук; 251 — Н. Страп і Й. Керик; 260 — Р. Рокоц; 291 — Т. Грицей; 334 — Н. Задорецький, С. Морозович і І. Жук; 336 — Ґ. Кісіль; 358 — С. Палівода; 364 — О. Е. Малицький.

Названі урядники одноголосно ухвалили влаштувати **45-літній ювилей Українського Народного Союзу дня 24 листопаду ц. р.** і на це свято запросити головного фінансового секретара-касієра, п. Романа Слободяна.

В програму входить спільний обід („бенкет"); концерт, промова п. Слободяна й інших урядників та членів У. Н. С.; вручення трофею бейзболовій дружині в Клівленді, О., з управителем п. Бобечком на чолі, котра виграла в змаганні з шікаґовською дружиною тиґул „чемпіона"; також танці для молоді — членів УНС, з вільним вступом.

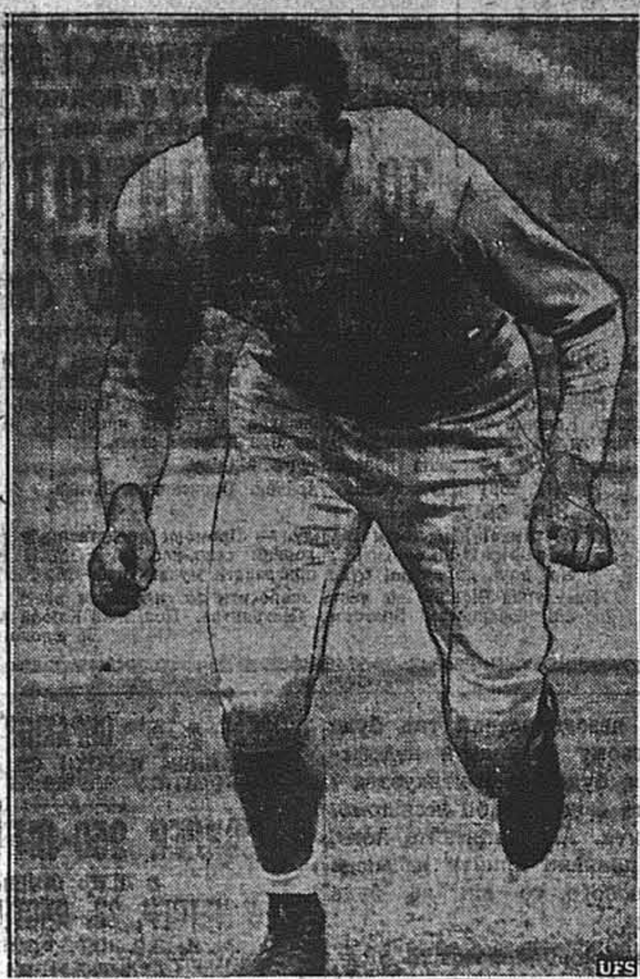
Просимо всіх членів УНС з Клівленду, Лейквуд і околиці взяти участь і тим звеличати свято нашого БАТЬКА СОЮЗУ.

О. Е. Малицький, предс.;
Т. Грицей, секретар комітету.

В шинку.

Гість: — Вибачте, чи крісло вільне?

Пяний: — Ще ні, але зачекайте хвилину, мій приятель зараз лежатиме під столом.

ПАВЛО СЕВЕРИН,
один з кращих грачів у „футбол" в Америці, член дружини Норт Каролайна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. Надзвичайні спеціяльні збори Тов. Ім. Т. Шевченка, від. 156., відбудуться в суботу, 18. листопаду, в У. Н. Домі, 701 Ґрін і Мекилвейн ул. в Честер, Па., в годині 7:30 ввечір. На збори прибуде організатор **В. Загаевич**. — Н. Муляр, предс.; Яцик Микола, секр.

Хапчивість.

Мак Донель приходить до неба.

— Галльо! Мак Донель! витає його св. Петро. — Як тобі вдалася подорож?

— Знаменито! Тільки я трохи перемерз.

— То може би ти напився віски і розігрівся?

— Дуже радо!

— Я яку волієш: зимну чи гарячу?

— Та хіба гарячу.

— Но, то жажди хвилину, поки розігріють.

Мак Донель жде хвилину і нагло прокидається.

— От лишенько! — кричить злий. — Було мені просити на зимно, то був би ще мав час випити!

ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАСІВНОГО ОБШАРУ В КАНАДІ

Домініяльне статистичне бюро в Отаві обчислило, що площа під засіви головних пільних плодів виносила в Канаді в 1939 р. 58,291,800 акрів у порівнянні з 57,121,000 акрами, обсіяними тими самими плодами в 1938 році.

Пшеницею обсіяних було 26,930,500 акрів у порівнянні з 25,930,500 акрами, обсіяними минулого року. З того озимою пшеницею обсіяних було 735,-500 акрів, а ярою пшеницею 26,021,500 акрів. Вівсом обсіяних було 12,189,900 акрів, у порівнянні з 13,009,700 акрами, обсіяними минулого року. Ячменем обсіяно цього року 4,-347,400 акрів у порівнянні з 4,453,000 обсіяними м. р.; житом обсіяно ц. р. 1,101,800 акрів, а минулого року лиш 741,-400 акрів а леном 307,100 в порівнянні з 221,200 акрами. Гречкою обсіяно ц. р. 335,200, а минулого року 375,600 акрів. Під управою бараболь було ц. р. 517,700 а минулого року 521,500 акрів. Площа під цукровими буряками обнимала ц. р. 62,400 акрів у порівнянні з 47,900 акрами в минулім році. Під альфальфою (люцерною) було цього року 958,400 акрів у порівнянні з 859,00 акрами в минулім році. Урожай бараболь у західній Канаді цього року цілковито не донисав і гому бараболі в тій часині Канади цеї осени три рази дорожчі як минулого року.

ВІДЗНАКА ДЛЯ ТИХ, ЯКИХ НЕ ПРИНЯТО ДО ВІЙСЬКА

Канадійський домініяльний уряд носиться з наміром видавати спеціяльні відзнаки тим, що мали намір вступити до війська, одначе, їх не принято з причини якихсь фізичних недостач. Ця маленька відзнака на грудях буде виказувати, що тим людям не бракує охоти служити в війську і боротись в обороні батьківщини. Вона теж буде охороняти тих, що її носять від закиду, що їм бракує патріотизму, цебто, що вони не є „слекерс". Трошки відмінну відзнаку плянується для тих, що сповняють певну конечну для держави роботу, від котрої не можна їх увільнити і забрати до війська без шкоди для держави.

ОЛЕНА КОЛОДІЙ НАЙБІЛЬША ПОЕТКА ПАРАНИ

Куритибська „Ґазета до Пово" подає, що 1. листопаду відбулося святочне зібрання Товариства Культури „Жозе де Аленкар", на якім була принята в члени п. Олена Колодій, учителька в Школі для вчителів, яку вважають найбільшою паранською поеткою.

П. Колодій є дочкою знаного українського громадянина, п. Михайла Колодія в Трес Баррас.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

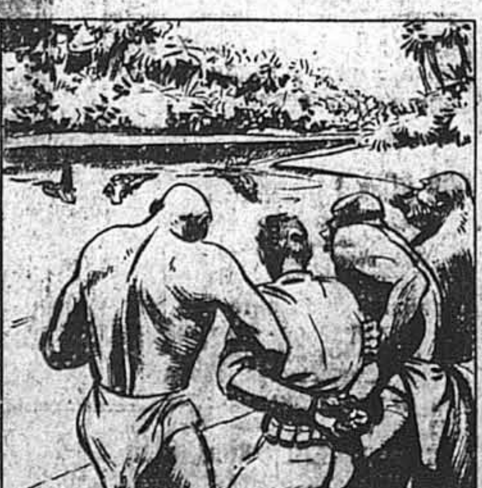
МАГАНОЙ СИТІ, ПА. Мітинг відділу 305. відбудеться в неділю, 19. листопаду, в годині 12., в церковній гали; де все. Напоминається членів прийти і заплатити свої залеглости, бо довгуючі члени як не прийдуть і це вирівняють свій довг, будуть суспендовані. — Т. Гентош, секр.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(21)

Розгнівані втечею Тарзана і Дарвота жовті великани рішишили позбутись решти білих так скоро, як лиш можливо. З лютим, майже звірським бурмотінням, що правдоподібно було їхньою мовою, два дикуни кинули Перія і Дженету на землю і почали розтинати волокна, якими ззаду були звязані їх руки.

Після того вони поставили Перія на ноги і звязали ззаду його руки окремо. Далі кілька великанів схопили його попід пахи і почали тягнути в напрямку ріки. Над берегом ріки один дикун схилився і звязав іще Перієві ноги. Інші в голос почали знов викликувати крокодилів: „Тарнасук, Тарнасук!"

З тузин крокодилів підсунулись недалеко берега і порозтвирали свої величезні пащі. В такій позиції крокодилі немов позавмирали. Вони виглядали, наче би були навчені в той спосіб діставати від дикунів жертви. Вистарчило присунутись близько берега, відкрити пащу, а жертва впаде немов з неба.

Тепер два дикуни почали розгойдувати Перієм. Розгойдовши, вони вкинули його в ріку. Пері пірнув під воду, а два крокодилі поспішно подались на те місце. Бідна Дженета закрила руками очі і захлипала: „Ах Пері, дорогий Пері". Ніколи передтим вона так не відчувала, що Пері для неї означає.